

Onderwerp Bovenregionaal plan Een Thuis voor Noordje, bovenregionale visie Open Driemilieusvoorzieningen en bestuurlijke afspraken Governance BORN	
Nummer	2022/1088112
Portefeuillehouder	Leeuwen, B. van
Programma/beleidsveld	2.2 Voorzieningen Jeugd
Afdeling	JOS
Auteur	Schraven, M.H.M.
Telefoonnummer	023-5113526
Email	mschraven@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Elke jeugdige wil het liefst thuis opgroeien, in de buurt naar school gaan en een eigen netwerk opbouwen. De gemeente Haarlem wil dit voor elke jeugdige mogelijk maken, ook voor jeugdigen die te maken hebben met complexe problematiek en die intensieve behandeling nodig hebben.</p> <p>Haarlem ontwikkelt in samenwerking met alle regio's in Noord-Holland vormen van zorg om jeugdigen betere toekomstperspectieven te bieden. Jeugdigen blijven in principe thuis wonen met intensieve ambulante hulp en als dat niet (meer) kan, dan in een kleinschalige woonvorm die zo thuis mogelijk benadert. En waar onderwijs, dagbesteding, zorg en/of werk in de buurt zijn georganiseerd.</p> <p>Op de schaal van Noord-Holland wordt bestuurlijk en ambtelijk samengewerkt met partners in de jeugdhulpsector, het onderwijs en met ervaringsdeskundigen. Alle partners handelen vanuit hun eigen rol, taak en expertise om zorg, onderwijs en wonen passend te maken voor deze jeugdigen.</p> <p>De inhoudelijke opgaven en samenwerking die hiervoor nodig zijn worden beschreven in de drie bijlagen. Het bovenregionaal plan Een Thuis voor Noordje (bijlage 1) verwoordt de ambitie zo thuis mogelijk. Speerpunten zijn de afbouw van de gesloten jeugdhulp en de realisatie van kleinschalige woonvormen. De visie Open Driemilieusvoorzieningen (bijlage 2) gaat over de ombouw van residentiele instellingen naar kleinere verblijfsvormen en welke aanbieders daarbij betrokken zijn.</p> <p>Het Governance document (bijlage 3) bekrachtigt de bestuurlijke samenwerking van de 9 Noord-Hollandse regio's om de geformuleerde ambities te realiseren.</p>
Behandelaar voor commissie	<p>Het college stuurt dit besluit ter informatie naar de commissie.</p> <p>In februari 2021 is de commissie in een brief geïnformeerd over de afbouw van de gesloten jeugdhulp naar kleinschalige woonvormen. Deze ontwikkeling is in volle gang; gelijktijdig vindt ook de ombouw plaats van residentiele instellingen met een open karakter (Open Driemilieusvoorzieningen) naar kleinschaligheid.</p> <p>De commissie wordt op de hoogte gesteld van de actuele situatie.</p>

Relevante eerdere besluiten	<ul style="list-style-type: none"> - Bestuurlijk Behandel Voorstel Toekomstperspectief afbouw JeugdzorgPlus Zuid-Kennemerland en IJmond (2021/607709) in college van 21 december 2021. - Raadsinformatiebrief Vastgoedtransformatie JeugdzorgPlus regio Zuid-Kennemerland (2021/47020) in raadsvergadering 18 februari 2021. -Strategisch Inkoopbeleid 2021 van de gemeente Haarlem (2021/77894).
Besluit College d.d. 11 april 2023	<p>Het college van burgemeester en wethouders</p> <p>Besluit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het bovenregionaal Plan Een Thuis voor Noordje vast te stellen. 2. De bovenregionale visie Open Driemilieusvoorzieningen Noord-Holland, Op weg naar kleinschalige woonvormen vast te stellen. 3. De bestuurlijke afspraken Governance van het bovenregionaal netwerk jeugdhulp Noord-Holland (BORN) vast te stellen. <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

1. Inleiding

Tot nu toe werden jeugdigen met meervoudige complexe problemen geplaatst op een open of gesloten behandelgroep. De gedachte hierbij was de problematiek van de jeugdige op te lossen of te verminderen in een behandelgroep en binnen een afgebakende periode. Het bleek echter dat een groot deel van deze jeugdigen niet meer terug naar huis kon, omdat er nog steeds substantiële problemen waren.

Ervaringsdeskundige jeugdigen gaven aan dat hun basisbehoefte ligt in het hebben van een vaste woonplek; het liefst bij hun ouders. Als dat niet kan, dan zo thuis mogelijk, in een woonvorm in de wijk, waar zij langer durend kunnen wonen hoe ingewikkeld hun gedrag en problemen soms ook zijn.

De 9 regio's in Noord-Holland werken samen om deze jeugdigen die vorm van jeugdhulp te bieden die hen betere toekomstperspectieven geeft. In principe blijven jeugdigen met intensieve ambulante hulp thuis wonen en als dat niet (meer) kan zo thuis mogelijk, bijvoorbeeld in een kleinschalige woonvorm. Hiervoor is de basis gelegd in het bovenregionale plan Een Thuis voor Noordje, dat nu naar de individuele colleges wordt gebracht voor lokale verankering.

Tegelijk met dit plan wordt de bovenregionale visie Open Drie Milieusvoorzieningen aan het college aangeboden. Deze visie richt zich op het ombouwen van grote open behandelgroepen naar kleinere groepen en deze zo thuis/ gezinsgericht mogelijk te maken.

Het Governance document bekrachtigt de Noord-Hollandse samenwerking op bestuurlijk niveau.

2. Besluitpunten college

1. Het bovenregionaal Plan Een Thuis voor Noordje vast te stellen.
2. De bovenregionale visie Open Driemilieusvoorzieningen Noord-Holland, Op weg naar kleinschalige woonvormen vast te stellen.
3. De bestuurlijke afspraken Governance van het bovenregionaal netwerk jeugdhulp Noord-Holland (BORN) vast te stellen.

3. Beoogd resultaat

Jeugdigen met complexe problematiek en intensieve behandelbehoefte groeien op in het eigen gezin en als dat niet (meer) kan, zo thuis mogelijk. Regio's en zorgaanbieders werken gezamenlijk aan het realiseren van kleinschalige woonvormen als passende voorziening als thuis wonen niet meer kan. De 9 regio's in Noord-Holland werken samen op basis van bestuurlijke afspraken om deze ontwikkeling te sturen en te monitoren.

4. Argumenten

1. Een Thuis voor Noordje vormt de basis voor de transformatie naar zo thuis mogelijk

Het doel van het bovenregionaal plan Een Thuis voor Noordje (bijlage 1) is het mogelijk maken dat alle jeugdigen in Noord-Holland zo thuis mogelijk kunnen opgroeien. In principe groeien kinderen op bij de eigen ouders, waar ze zich veilig kunnen ontwikkelen. Wanneer dit thuis, ondanks de inzet van ambulante hulp, niet lukt dan zo thuis mogelijk, in een pleeggezin of gezinshuis. Voor een beperkte doelgroep, dat zijn jeugdigen met een complexe hulpvraag en met een verblijfs- en intensieve behandelbehoefte, is dit echter niet passend, en op deze doelgroep richt dit plan zich.

Zo thuis mogelijk betekent ook dat grote residentiele voorzieningen voor jeugdhulp gaan transformeren. Een Thuis voor Noordje beschrijft wat nodig is om de gesloten jeugdhulp als voorziening om te bouwen naar kleinschalige open woonvormen in de wijk.

Om jeugdigen betere toekomstperspectieven te bieden is het nodig dat zij in één keer op de juiste plek worden geplaatst, zo thuis mogelijk, waar ze onvoorwaardelijk mogen wonen en onderwijs, werk, zorg of dagbesteding in de buurt worden georganiseerd.

Een thuis voor Noordje is tot stand gekomen door samenwerking van de 9 regio's, zorgaanbieders, de Gecertificeerde Instellingen (GI), de Samenwerkingsverbanden Onderwijs en met inbreng van ervaringsdeskundige jeugdigen en ouders.

Bovenregionale samenwerking op de schaal van Noord-Holland is essentieel, want het betreft een doelgroep die doorgaans hulp ontvangt van aanbieders met een regio overstijgend - en specialistisch zorgaanbod. Daarbij is van belang dat de regio's in samenhang komen tot een dekkend aanbod. Dit vraagt om afstemming, sturing en monitoring. Hoe dat is geregeld, is verwoord in de bestuurlijke afspraken Governance Born onder argument 3.

In december 2021 is het plan Een Thuis voor Noordje in een brede bestuurlijke netwerkbijeenkomst van de hierboven genoemde partijen besproken. Om de beleidsrichting voor de transformatie naar zo thuis mogelijk lokaal te verankeren, brengen alle gemeenten in Noord-Holland dit plan naar de individuele colleges. In IJmond en Zuid-Kennemerland is het sterke verband met dit plan al benoemd in het Toekomstperspectief JeugdzorgPlus Zuid-Kennemerland en IJmond als het gaat om de ambities voor de doelgroep en afbouw van de gesloten jeugdhulp. Staande praktijk is dat inmiddels 2 kleinschalige woonvormen zijn gerealiseerd (in Haarlem en Velsen) en dat er momenteel geen Haarlemse jeugdigen in de gesloten jeugdhulp zijn geplaatst.

Met Een Thuis voor Noordje sluiten de regio's naadloos aan bij de ambities van het rijk om te normaliseren en alternatieven in de zorg te ontwikkelen om jeugdigen thuis te laten wonen of in een kleinschalige woonvorm.

2. De visie Open Driemilieusvoorzieningen vormt de grondslag voor de beoogde vastgoedtransitie naar kleinschaligheid

Naast de afbouw van de gesloten jeugdhulp dienen ook de zgn. Open Driemilieusvoorzieningen (O3M) te transformeren. Het zijn accommodaties waar jeugdigen verblijven in een open setting en waar zij op hetzelfde terrein zorg, onderwijs en dagbesteding krijgen. Voor de transitie van het vastgoed stelt het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) middelen beschikbaar als impuls voor de omvorming (SPUK Open Driemilieusvoorzieningen 2021).

Om aanspraak te kunnen maken op deze subsidie is een bovenregionale visie ontwikkeld die conform afspraak op 1 juni 2022 aan VWS is aangeboden. De visie Op weg naar kleinschalige woonvormen (bijlage 2) is gebaseerd op Een Thuis voor Noordje. Belangrijke elementen zijn individuele zorg op maat in een veilige omgeving, in de wijk en zo normaal mogelijk, in de eigen regio en geen doorplaatsing naar andere verblijfsvormen.

De visie bevat een startfoto van de O3M aanbieders, hun locaties en capaciteit. Vijf van de zeven aanbieders hebben een strategisch vastgoedplan opgesteld, in afstemming met de betrokken gemeenten. Deze plannen zijn voor 1 december 2022 aangeleverd bij de gemeente Amsterdam die coördineert, de toetsing uitvoert en de SPUK toekent (besluit uiterlijk medio 2023). De aanbieders hebben tot eind 2024 de tijd om de uitvoering te realiseren.

Voor IJmond en Zuid-Kennemerland is zorgaanbieder Kenter de grootste aanbieder. Kenter heeft een vastgoedplan ingediend, waarvan de aanloop met de beide regio's is besproken. Kenter wil de SPUK inzetten om 2 panden nog meer zo thuis mogelijk te maken en tevens te verduurzamen.

3. De governance BORN vormt het bestuurlijk fundament van de bovenregionale samenwerking

Al vanaf 2019 staan de Noord-Hollandse regio's bestuurlijk met elkaar in verbinding. In eerste aanleg was dat rondom de transformatie van de gesloten jeugdhulp, maar gaandeweg kwamen er meer onderwerpen en vraagstukken bij met een bovenregionaal belang. Zo zijn het Interbestuurlijk Toezicht, de Regionale Expert Teams en de Open Driemilieusvoorzieningen op de agenda gekomen. Ook is de voortgang van de Hervormingsagenda Jeugd gespreksonderwerp met thema's op regionalisering en financiering van de jeugdhulp.

Ter versteviging van de samenwerking is een governance structuur ingericht. Het document bestuurlijke afspraken Governance BORN (bijlage 3) beschrijft het doel van BORN. Dat is onder andere zicht houden op bovenregionale ontwikkelingen, koers bewaken en vraagstukken van inhoudelijke, strategische en financiële aard bespreken en adresseren.

De organisatorische wijze van samenwerken is dat elke gemeente/ regio haar eigen bevoegdheid heeft en houdt. Voorafgaand aan elke BORN vergadering vindt in de eigen regio de voorbereiding plaats, zodat de regiovertegenwoordigende wethouder de standpunten van de eigen regio kan inbrengen. Ook nemen deze bestuurders richtinggevende ontwikkelingen of vraagstukken mee terug naar de eigen regio ter bespreking en toetsing.

De governance biedt afdoende basis voor bestuurlijke samenwerking; bekrachtiging middels een convenant of anderszins is niet nodig.

BORN wordt ondersteund met projectbegeleiding, secretariaat en communicatie. Voor 2023 en 2024 wordt hiervoor subsidie aangevraagd bij het Bovenregionaal Expertise Netwerk Noord-Holland. Het is

de bedoeling dat vanaf 2025 deze kosten via een verdeelsleutel voor rekening van de deelnemende regio's komen. Hierop vindt nadere uitwerking plaats.

4 Het besluit past in het ingezet beleid

De transformatie van grote residentiele instellingen specifiek de JeugdzorgPlus en de Open Driemilieusvoorzieningen naar open kleinschalige woonvormen past binnen Programma 2. Ondersteuning en zorg van de programmabegroting. In beleidsveld 2.2 Voorzieningen Jeugd is als doel geformuleerd: Kinderen groeien zo veel mogelijk thuis op, in een gezinsvervangend verblijf. De prestatie is meer passend en toereikend aanbod te realiseren voor gezinsvervangende zorgvormen.

5 Duurzaamheidsparagraaf

De gemeente Haarlem neemt diensten af op het gebied van jeugdhulp op basis van het strategisch inkoopbeleid 2021 en de beleidsdoelstellingen zoals benoemd in het coalitieprogramma Duurzaam Doen.

6 Financiën en Communicatie

De regio's en betrokken aanbieders willen transformeren passend bij het beleid en de budgettaire kaders. Door de gemeente wordt de transformatie inhoudelijk en financieel gevolgd. De lumpsum die aan de consortia voor de uitvoering van de regionale jeugdhulp wordt verstrekt, biedt ruimte om efficiënter te werken en kwaliteit te verbeteren. Met aanbieders wordt het gesprek gevoerd om de kleinschalige woonvorm kostendekkend te realiseren, waarbij geldt dat de uitvoering binnen de bestaande begroting moet blijven. Mochten aanvullende maatregelen nodig zijn, dan besluit het college daarover.

7 Participatie en inspraak

De 9 regio's in Noord-Holland hebben het plan Een Thuis voor Noordje met diverse stakeholders tot stand gebracht: met zorgaanbieders, de Gecertificeerde Instellingen, de Samenwerkingsverbanden Onderwijs Voortgezet Onderwijs en met inbreng van ervaringsdeskundige jeugdigen en ouders. Ook de bovenregionale visie Open Driemilieusvoorzieningen is in samenspraak met aanbieders van O3M voorzieningen ontwikkeld.

Bij de lokale vertaling en uitvoering van specifieke plannen wordt gekeken of en welke rol bewoners/ ervaringsdeskundigen kunnen spelen.

5. Risico's en kanttekeningen

1. Transformatie vraagt om maatschappelijk draagvlak

Voor een goede inpassing van de transformatie naar kleinschalige verblijfsvormen in de woonwijk, is voldoende maatschappelijk draagvlak nodig. Dit betekent een scherp oog voor locatiemogelijkheden en investeren in de buurt/wijk.

2. Meer kansen, mogelijk meer kosten

Kleinschalige woonvormen sluiten beter aan bij de behoefte van jeugdigen. Zij geven zelf aan zo thuis mogelijk te willen wonen, op een vaste plek zonder doorplaatsingen. De verwachting is dat deze innovatieve verblijfsvorm jeugdigen betere kansen geeft, maar in beginsel een kostenverhogend effect heeft. Mogelijk wordt dat deels gecompenseerd door jeugdigen niet uit huis te plaatsen door

het bieden van intensieve ambulante zorg. Over de bekostiging van de meerkosten is nog geen duidelijkheid.

6. Uitvoering

Uitvoering vindt plaats op verschillende niveaus.

- Het plan Een Thuis voor Noordje is reeds op onderdelen in uitvoering en een regionale uitvoeringagenda voor Zuid-Kennemerland en IJmond wordt ontwikkeld.
- Als onderdeel van de verantwoording van de Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie Open Driemilieuvoorzieningen 2021 is de bovenregionale visie reeds overlegd aan VWS. Dit is via de coördinerende gemeente Amsterdam gegaan, die ook de vastgoedplannen van de aanbieders -indien subsidie is toegekend- aan VWS zal overleggen.
- Op bestuurlijk niveau vindt sturing en monitoring plaats via BORN. Dat is 6 x per jaar, waarvan 2 keer in een brede delegatie met bestuurders van aanbieders, Gecertificeerde Instellingen en Samenwerkingsverbanden onderwijs.
- Op ambtelijk niveau worden uitvoering en ontwikkeling tweewekelijks besproken en gevolgd.

7. Bijlagen

1. Bovenregionaal plan Een Thuis voor Noordje (24-12-2021)
2. Op weg naar kleinschalige woonvormen. Bovenregionale visie Open Driemilieu Voorzieningen Noord-Holland (20 mei 2022)
3. BORN, Bestuurlijke afspraken Governance (februari 2023)